

Галина Гиндрюк,

*студентка 2-го курсу факультету історії та міжнародних відносин
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

УКРАЇНСЬКО–СЛОВАЦЬКІ ВІДНОСИНИ В ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ

Одним з основних зовнішньоекономічних напрямків України є співпраця з країнами Європейського Союзу, зокрема зі Словацькою Республікою. Міждержавне співробітництво України та Словаччини в економічній сфері на сьогодні має дуже важливе значення. Спільність державних кордонів та членство Словаччини в ЄС зумовлюють зацікавленість України в розбудові добросусідських відносин зі Словацькою Республікою. Зміцнення міждержавних економічних відносин між країнами сприятиме посиленню позицій України у європейському співтоваристві та вивченню словацького євроінтеграційного досвіду. Тому актуальним стає аналіз сучасного стану міждержавних відносин України та Словаччини в економічній сфері.

Українсько-словацьке економічне співробітництво здійснюється на основі міждержавних та міжурядових угод. Ці угоди охоплюють різноманітні сторони зовнішньоекономічних відносин між Україною та Словаччиною.

Основним видом зовнішньоекономічних зв'язків між Україною та Словацькою Республікою залишається зовнішня торгівля. Аналіз динаміки зовнішньої торгівлі між Україною і Словаччиною протягом 2003–2012 рр. показав зростання експорту та імпорту в 2003–2008 рр. та їх різке зменшення у 2009 р., що було пов'язано, насамперед, з енергетичною проблемою між Україною та Словаччиною. Протягом 2010–2011 рр. відбулося швидке зростання експорту та імпорту та зменшення обсягів експортно-імпортних операцій у 2012 р. Для України характерне позитивне зовнішньоторговельне сальдо з Словаччиною. Динаміка торговельного сальдо між країнами в 2003–2012 рр. показує позитивну тенденцію та невисокі показники коливання.

Динаміка зовнішньої торгівлі послугами між Україною та Словацькою Республікою протягом 2007–2012 рр. мала тенденцію до зменшення експорту послуг до Словаччини з 2008 р., що було пов'язано з світовою фінансовою кризою. Аналіз динаміки імпорту послуг до України показав його різке зменшення у 2008–2010 рр. та збільшення обсягів у 2011–2012 рр. Для зовнішньої торгівлі послугами між Україною та Словаччиною характерне позитивне сальдо, яке починаючи з 2010 р. почало зменшуватися. Це пов'язано із зменшенням експорту послуг.

Найбільшу частку у структурі експорту України до Словаччини займають руди, шлаки і зола (48 %), на другому місці знаходиться експорт чорних металів (11 %), далі йдуть палива мінеральні, нафта і продукти її переробки, електричні машини та деревина, які становлять 10 %, 9 % і 4 % відповідно від загально обсягу експорту товарів. Станом на 1 січня 2013 р. в економіку України залучено 70,2 млн дол. США інвестицій зі Словацької Республіки, що складає близько 0,1% від загального обсягу іноземних інвестицій в Україну. Найбільше прямих іноземних інвестицій словацькі підприємства вкладають в промисловість (понад 56 %) і сільське і лісове господарство (19,9 %).

На території України у 2012 р. діяло 247 підприємств із словацьким капіталом, 137 з них – спільні українсько-словацькі підприємства. ТЗОВ СП „Хемосвіт-Луцькхім” (м. Луцьк) є дочірньою фірмою словацької компанії „Chemosvit a.s.” (виробництво пластмасових виробів, 4 заводи у Волинській області). „ТЗОВ Словнафт-Україна ЛТД” (м. Івано-Франківськ) є дочірнім підприємством словацької компанії „SLOVNAFT Plc.” Угорський банк „OTP Bank Plc.” має дочірні банки у Словаччині та в Україні. Банківська група „UniCredit Group” має український і словацький підрозділи. З огляду на економічні потенціали України та Словацької Республіки, існують суттєві резерви для активізації торговельно-економічної співпраці між країнами. Позитивну роль відіграло б створення умов для стимулювання співпраці українських та словацьких компаній у найбільш перспективних напрямках.

Оскільки Україна та Словаччина є транзитними країнами з розвинутою транспортною інфраструктурою, необхідно узгодити спільні інтереси у сфері транзитних перевезень між Європою та Азією.

Значні перспективи має співробітництво між Україною та Словаччиною в енергетичній галузі та у сфері транзиту енергоносіїв, особливо з огляду на значний ступінь енергозалежності Словацької Республіки та активну її участь у реалізації європейської стратегії енергетичної безпеки.

Тенденції розвитку протягом останніх років провідної галузі промисловості Словаччини – автомобілебудування – показують, що переміщення виробництва автомобілів на схід Європи продовжується та стає інтенсивнішим, особливо в секторі виробництва компонентів, запчастин та комплектуючих. Можна очікувати, що у період інтенсивного виходу промисловості з кризи настане час, коли власні виробничі ресурси країни стануть недостатніми для утримання швидкості розвитку галузі, а виробники при цьому будуть зацікавлені у збільшенні обсягів випуску продукції. У зв'язку з цим надзвичайно актуальною стане активізація залучення українських виробників до кооперації із словацькими підприємствами у сфері виробництва деталей та комплектуючих до автомобілів, включення українських підприємств до логістичних схем автомобільних концернів „Пежо-Сітроен”, „Кіа Моторз”, „Фольксваген”. Крім того, виникають додаткові можливості для переносу акценту з експорту української сталеливарної продукції та сировинної металопродукції на експорт продукції з більшою доданою вартістю – металевих напівфабрикатів та готових деталей.

Перспективи розвитку торговельно-економічних відносин між Україною та Словацькою Республікою лежать в площині перспектив економічних відносин Україна – Європейський Союз. Входження словацької економіки до єврозони накладає на український експорт всі квоти та обмеження Єврокомісії, особливо це стосується металу, різних видів прокату, труб металевих, хімічних і мінеральних добрив, текстильних виробів, сільськогосподарської продукції.

Узагальнюючи вище сказане, можна зробити такий висновок: українсько-словацьке співробітництво в торговельно-економічній сфері має позитивний характер, що характеризується додатнім торговельним сальдо між країнами. Незважаючи на це, зовнішня торгівля між країнами не має великих обсягів та значного інтенсивного розвитку. Україна експортує та імпортує до Словаччини в основному сировинну продукцію, що зумовлює потребу диверсифікації експорту України до Словаччини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Двосторонні торговельно-економічні відносини між Україною та Словацькою Республікою. URL: <http://slovakia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-sk/trade>.
2. Динаміка торгівлі товарами між Україною і Словаччиною – 2012. URL: http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/tovaroobig_za_kab_stat/slo/7173.html.
3. Інвестиційне співробітництво між Україною і Словаччиною – 2012. URL: <http://www.ukrexport.gov.ua/ukrslo/7171.html>.
4. Словацькі підприємства в Україні. URL: http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/z_info/slo/4919.html.
5. Стратегічні проекти. URL: http://www.pl-by-ua.eu/page.php?page_group=3 &page_id=22.